

GRUNDTVIG PÅ NORSK

Nyhetsbrev nr 2

februar 2021

Sagatun, Hamar 1864,
Norges første folkehøgskole.

ANKERVILLAEN (SAGATUN)

Vil du vite litt mer om Ankervillaen på Sagatun? Eiendomsutviklerne far og sønn, Erik og Magnus Jacobsen, er historisk interesserte. På dere hjemmeside kan du lese interessant historikk knyttet til stedet: www.ankervillaen.no

GRUNDTVIGPRIS 2020

En av kirkevertene i Åmot kirke er dansk, Vibeke Lohman. For en stund siden spurte hun om jeg fulgte med på Danmarks "Morgensang på DR"? Jeg logget meg på og kjente igjen den danske særegne fellessang-glede, som både ligner og ikke ligner den norske. For meg som vokste opp med nordmenn, dansker og andre nasjonaliteter i Japan, minner det meg om barndommen, hvor "alle" sang - nesten alltid. Ta en titt innom et svært fint pandemiltak. Hvorfor har vi ikke noe lignende i Norge? Programmet fikk forresten Grundtvigprisen for 2020:

https://www.dr.dk/drtv/serie/morgensang_176557

BESØK PÅ JÆREN FOLKEHØGSKULE

- en påminnelse om hva *levende vekselvirkning* betyr
v/Turid Ulven

Mandag 4. januar hadde undertegnede et Grundtvig-seminar for lærere og ansatte på Jæren folkehøgskule som er frilynt og kanskje spesielt kjent for sine gode surfe-forhold ved den omkring 3 mil lange Atlanterhavs-stranden.

Som alltid er hver folkehøgskole en helt unik opplevelse i seg selv – så også denne!

Grundtvigs skoletanker er ofte særlig merkbare i praksis på de frilynte folkehøgskolene. Og denne dagen ble spesielt preget av kjernebegrepet *den levende vekselvirkningen*. Kanskje fordi det er dette vi så sårt behøver i en tid preget av stadig sterkere polariseringer?

Kjernebegrepet *levende vekselvirkning* springer ut fra innsikten om at overfor de eksistensielle spørsmålene står vi alle likt. Eksempelvis er det ingen som med sikkerhet kan fortelle hvor vi eventuelt kommer fra, og hvor vi i så fall er på vei hen - etter dette livet.

I folkehøgskolen sier man derfor at *det finnes ingen fasit* når det gjelder de eksistensielle spørsmålene. Slik blir dermed all form for dogmatisme en umulighet, og i stedet kan en ærefrykt for livet inntreffe. Dette gjør det mulig selv for lærere med en fartstid på rundt 30 år å møte eleven i samtale, og virkelig *lytte oppmerksomt*. En slik opplevelse bringer både kraft og glede til enhver som opplever det. Tanken at man i sam-talen holder den andres liv i sin hånd for en liten stund - er ikke bare usedvanlig vakker, men betyr også *likeverdighet* i praksis. Og nettopp dette er vel noe som verden trenger nå; å lytte oppmerksomt til den Andre! Faktisk ser det ut som om verden trenger Grundtvig mer enn noensinne.

GRUNDTVIG PÅ GJESTING I NOREG

Blant norske Grundtvig-kjennere står Berge Furre (1937-2016), stortingsrepresentant, professor og folkeopplyser (mm) i en særklasse. En av hans artikler i tidsskrifte Kirke og Kultur (1993, vol 98), om Grundtvig, *Grundtvig på gjesting i Noreg*, er verdt å ta opp igjen. Den kan du lese her på Nasjonalbibliotekets online-side (scroll nederst på siden, og bruk kulepunktet til å finne sidetall. Enkelt, men ikke optimalt!):

<https://www.nb.no/search?q=Berge%20Furre&mediatype=tidsskrift&sort=namecreatorasc&seriestitle=Kirke%20og%20Kultur>

GRUNDTVIGFORSKNING/FORMIDLING

Det finnes søkebasert for de som er interessert i å få vite hva som skrives om Grundtvig-relaterte tema. Bibliotekaren på Teologisk Fakultetsbibliotek ga meg nylig følgende linker til søk: For oppgaver skrevet ved Universitetet i Oslo på masternivå og ved norske universiteter på phd-nivå vil **Oria** stort sett være dekkende.

For norske artikler er NORART som vi har lenket til på fagsiden nyttig:

<https://www.ub.uio.no/fag/religion-teologi/teologi/>

På fagsiden finner du også link til databasen ATLA. Det er en omfattende internasjonal base som er verdt noen søk. Her finner du også link til bibliotek.dk:

<https://www.ub.uio.no/fag/religion-teologi/teologi/bok/>

ANBEFALINGER

v/Liselotte Larsen

Grundtvig-Akademiet i Danmark har en podcast-side. Liselotte Larsen ved Grundtvig-biblioteket i København anbefaler en samtale med Henrik Yde om Grundtvigs høyskole tanker. Det handler om ideen bak høyskolene, den gang og i dag

<https://grundtvig.dk/grundtvigske-stemmer/>

"JULA VARER HELT TIL PÅSKE"

Det stemmer ikke, selv om det er et fint norsk ordtak. Men å synge hører hele året, stemmer! Undertegnede er opptatt av hva sang som fenomen i et flerkulturelt perspektiv kan tenkes å bety i dag. Det har jeg skrevet en artikkel om, knyttet til julesanger. Den kan du finne på hjemmesiden min, under menyen Grundtvig: www.synnovesakura.net

VARTOV

Det skjer mye omkring Grundtvigs rike arv på Vartov i København.
Er du interessert i å se glimt fra dette sentrale stedet,
gå inn på denne linken:

<http://Grundtvig.dk>

GRUNDTVIGSITAT

Denne gangen v/Tor Grønvik

*Venner! Det er stort i gære,
gennem en kaotisk strid,
der er meget nu at lære,
mest dog at forstå sin tid.*

*Hvor vi alle, stor og liden,
som vil virke godt og frit,
må, hvad end vi har mod tiden,
altid med den holde skridt.*

